

Brüsszel, 2021. november 23.
(OR. en)

14276/21

IPCR 147
AG 106
RELEX 1011
JAI 1287
PROCIV 153
CSDP/PSDC 605
COCON 75
COTER 156
HYBRID 72
SAN 698
MI 878
CYBER 306

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Előző dok. sz.:	14088/21 + REV 1
Tárgy:	A Tanács következtetései a jövőbeli válságok vonatkozásában a felkészültség, a reagálási képesség és a reziliencia megerősítéséről

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a jövőbeli válságok vonatkozásában a felkészültség, a reagálási képesség és a reziliencia megerősítéséről szóló tanácsi következtetéseket, amelyeket a Tanács (Általános Ügyek) a 2021. november 23-i, 3829. ülésén elfogadott.

**A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI A JÖVŐBELI VÁLSÁGOK VONATKOZÁSÁBAN A
FELKÉSZÜLTSG, A REAGÁLÁSI KÉPESSÉG ÉS A REZILIENCIA
MEGERŐSÍTÉSÉRŐL**

1. Az Európai Tanács 2021 júniusában felkérte az elnökséget, hogy érjen el előrelépést a Tanácsban az arra irányuló munka terén, hogy megerősítsük kollektív felkészültségünket, reagálási képességünket és rezilienciánkat a jövőbeli válságokkal szemben, valamint hogy megóvjuk a belső piac működését. Ezt követően az Európa-ügyi miniszterek a 2021 júliusában Brdóban tartott nem hivatalos találkozójukon támogatták az elnökség átfogóbb válságreagálásra irányuló erőfeszítéseit.
2. Az Európai Unió a történelme során számos válsággal nézett szembe, és fokozatosan olyan szakpolitikai és intézményi változtatásokat hajtott végre, amelyek azt célozták, hogy megerősödjön a jövőbeli válságok kezelésére való képessége. A válságok egyre inkább összetette, határokon átnyúlóvá és sokrétűvé válnak, ezért egyre kedvezőtlenebb hatást gyakorolhatnak az EU-ra, a tagállamaira és azok állampolgáira.
3. A politikai szintű integrált válságelhárítási mechanizmus (IPCR) 2013-as, a Coreper felügyelete alatt történt létrehozása már fontos, az EU és tagállamai javát szolgáló lépés volt az átfogó helyzetismeret támogatása és a jelentős, ágazatokon átívelő válsághelyzetekre való reagálást célzó uniós politikai szintű koherens döntéshozatal elősegítése terén. A válságokra való reagálásnak mindazonáltal fejlődnie kell, nem utolsósorban az azokat követően azonosított sikerekből és hiányosságokból – különösen az IPCR-nek a folyamatban lévő migrációs és Covid19-válsággal kapcsolatos aktiválásaiból – levont tanulságok révén. A tagállamok közötti fokozott, ágazatokon és határokon átnyúló koordináció és együttműködés, valamint az uniós szintű támogatás elengedhetetlen ahhoz, hogy az európai polgárok érdekében, valamint a nemzeti és uniós hatáskörök maradéktalan tiszteletben tartása mellett hatékonyan lehessen reagálni a válságokra. A jövőbeli válságokra való uniós reagálásnak minden szinten építenie kell a megfelelő meglévő, határokon átnyúló együttműködési mechanizmusokra is és adott esetben meg kell erősítenie azokat, továbbá teljes mértékben tiszteletben kell tartania a jogállamiság, a demokrácia és az alapvető jogok elveit.

4. Számos közelmúltban levont tanulság a Covid19-világjárványból származik. A hiányosságok ellenére az EU a koordinációnak és a szolidaritásnak köszönhetően jól teljesített. Noha hiányosságokat tártunk fel az ágazatokon átnyúló válságokra való felkészültség és reakció terén, a világjárványra adott válaszuk bizonyította az együttműködés szükségességét és hozzáadott értékét. Az uniós együttműködés értékességének különösen látható példái az uniós konzuli együttműködés és koordináció igénybevétele a sürgősségi utazási korlátozások miatt külföldön rekedt uniós polgároknak a tagállamok általi sikeres, az EKSZ és az uniós polgári védelmi mechanizmus (UCPM) támogatásával történő hazaszállítása érdekében, az uniós digitális Covid-igazolvány sikeres elfogadása és bevezetése, valamint az oltóanyagok előállításával, beszerzésével és megosztásával kapcsolatos, nagyrészt pozitív eredmények. A gazdasági kormányzás, valamint az európai finanszírozás kezelése és rugalmas felhasználása terén hozott uniós szintű ideiglenes intézkedések döntő szerepet játszottak a tagállami gazdaságok rezilienciájának megőrzésében és helyreállításának elősegítésében.
5. A jövőben az EU-nak készen kell állnia arra is, hogy szembenézzen olyan más természetű akut válsághelyzetekkel, amelyek többrétűek, hibrid jellegűek, lépcsőzetes hatásokkal járnak vagy egyidejűleg lépnek fel. Ehhez javítani kell az ágazatokon és határokon átnyúló válságkezelést, beleértve a kockázatelemzést és a hatékonyabb megelőző intézkedésekre, a megelőzésre, a felkészültségre és a reakcióra irányuló stratégiai előtekintést, mégpedig az összes veszélyre kiterjedő megközelítés keretében, a kihívásokkal szembeni reziliencia kiépítését célzó hosszabb távú intézkedések megalapozása érdekében. A Tanácsnak rendszeresen felül kell vizsgálnia a rendelkezésre álló uniós mechanizmusokat, beleértve a globális mechanizmusokkal való kölcsönhatásukat is, annak biztosítása érdekében, hogy azok továbbra is megfeleljenek a célnak.

A válságokra való ágazatokon átnyúló reakció és felkészültség erősítése

6. Garantálni kell, hogy az EU, annak intézményei és döntéshozó szervei válság idején is folyamatosan működjenek. E tekintetben a Covid19-válság tanúsította, hogy a Tanács – a Coreper támogatásával, a Bizottsággal és az Európai Külügyi Szolgálattal szorosan együttműködve – központi szerepet tölt be, különösen a tagállamok közötti hatékony, koherens és horizontális politikai és stratégiai koordináció biztosítása terén. Ezt illetően az IPCR – a Coreper felügyelete alatt – jelentősen hozzájárult az időszerű koordinációhoz és reakcióhoz.

7. A jövőben még fontosabbá válik majd a válságokra való reagálás ágazatokon és határokon átnyúló koordinációja és politikai irányítása. A Coreper továbbra is kulcsszerepet fog játszani az ilyen válságokra való felkészülésben és reagálásban. Különösen a korábbi válságok tanulságait kell levonni azzal kapcsolatban, hogy miként lehetne tovább javítani és hatékonyabbá tenni a Tanács munkáját, többek között azt illetően, hogy rugalmas és kiigazítható iránymutatásokat és eljárási szabályokat tartalmazó tervet kell kidolgozni az uniós és tagállami válságreakálás információkkal való segítése érdekében, tiszteletben tartva a szubszidiaritás elvét és elkerülve szükségtelen adminisztratív terhek keletkezését. Fontos lenne, hogy a tagállamoknak – az uniós eszközök végrehajtása mellett – kötelezettséget kelljen vállalniuk a Tanácsban elfogadott és uniós szinten koordinált intézkedések végrehajtására, adott esetben figyelembe véve a tagállamok hatásköreit.
8. Az intézményközi együttműködésnek és átláthatóságnak elő kell segítenie a fórumok megsokszorozódásának és az egymást átfedő tevékenységeknek az elkerülését. E tekintetben kritikus fontosságú az IPCR-en keresztüli, strukturált információmegosztás és a közös helyzetismeret a Tanács szintjén, szoros együttműködést folytatva a Bizottsággal és az Európai Külügyi Szolgálattal. A válságokra való hatékony reagáláshoz a biztonságos és digitális kommunikációs eszközök továbbfejlesztésére is szükség lesz.
9. Ezen túlmenően a megerősített stratégiai és válságkommunikáció, valamint a dezinformáció, az információmanipulálás és a beavatkozás elleni küzdelem döntő fontosságú a válságokra való reagálás és az azokkal kapcsolatban hozott intézkedések támogatása, valamint a közvélemény bizalmának biztosítása szempontjából.

10. A válsághelyzetekre való proaktív felkészülés megköveteli a kockázatokkal kapcsolatos előretekintést, azok rendszeres felülvizsgálatát és előrejelzését; ennek során azonosítjuk azokat a hatásokat, amelyeket az említett kockázatok a különböző ágazatokban, az egyes tagállamokban és a szomszédságunkban fejthetnek ki, és meghatározzuk, hogy ezeket a hatásokat miként lehet a legjobban mérsékelni és kezelni. Már történtek fontos lépések az előretekintési és kockázatelőrejelzési kapacitások uniós szintű fejlesztése érdekében, különösen az uniós szintű előretekintési hálózat, az uniós polgári védelmi mechanizmusról (UCPM) szóló jogszabály legutóbbi felülvizsgálatai, valamint a rescEU és az uniós Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központ (ERCC) megerősítése révén. A migrációs felkészültségi és válságkezelési terv célja, hogy javítsa a helyzetismeretet és a korai előrejelzést a migráció területén, a migránsok politikai célokra történő, eszközként való felhasználását is beleértve. A tagállamok bármely típusú válság kezelésére irányuló megelőzési és felkészültségi erőfeszítéseit támogató és kiegészítő uniós szintű kapacitásoknak azokra a területekre kell összpontosítaniuk, ahol a közös európai megközelítés hatékonyabb, mint a különálló nemzeti fellépések. A Tanács ennek fényében üdvözli a tagállami válságközpontok főigazgatói hálózatának közelmúltbeli létrehozását, mely hálózat eszközt biztosít az információk és szakértelem egymással való megosztásához.

A reziliencia kiépítése és nyomon követése, valamint a függőségek csökkentése

11. Az EU-t és az egységes piacot komolyan próbára tették a kínálati és keresleti korlátozások, valamint a Covid19-járvány kitörését követően a vírus terjedésének megfékezése érdekében bevezetett határellenőrzések. A járvány rávilágított arra, hogy az egységes piac zavarokkal szembeni rezilienciájának megerősítése érdekében együttműködésre van szükség, többek között a főbb uniós ellátási láncok és gazdasági ágazatok, például a gyógyszerek, az orvostechnikai eszközök és a félvezetők terén, és ennek során figyelembe kell venni a határ menti közösségek és a létfontosságú tranzitrégiók helyzetét is. Tekintettel arra, hogy az egységes piac nélkülözhetetlen szerepet tölt be az EU számára, a Tanács hangsúlyozza, hogy a válsággal kapcsolatos intézkedéseknek ideiglenesnek, arányosnak kell lenniük és azokat teljes mértékben koordinálni kell, továbbá arra kell irányulniuk, hogy a lehető leghamarabb helyreálljon az egységes piac rendes működése, beleértve a személyek, az áruk, a szolgáltatások és a tőke Szerződésben előírt szabad mozgását is.

12. Az erőteljes, reziliens és teljeskörűen működő egységes piac biztosítása érdekében megfelelő intézkedésekre van szükség az európai uniós ipar versenyképességének és rezilienciájának megerősítése, valamint a stratégiai függőségek kezelése érdekében. Emellett az európai iparstratégia aktualizálása során figyelembe vesszük a Covid19-válság nyomán eddig levont tanulságokat. A Bizottság 2021. évi stratégiai előrejelzési jelentése is hozzájárulást jelent e tekintetben. A helyreállítás felgyorsításához tartós és célzott köz- és magánberuházásokra van szükség, ugyanakkor meg kell őrizni a költségvetési fenntarthatóságot.

A következő lépések

13. Az Általános Ügyek Tanácsa rendszeresen visszatér majd a jövőbeli válságok vonatkozásában kollektív felkészültségünk, reagálási képességünk és rezilienciánk megerősítésének kérdésére.
14. Arra ösztönzi a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy a nem egészségügyi jellegű válságokra való reagálás érdekében terjesszenek elő további hozzájárulásokat a Covid19-világjárvány alapján levont újabb tanulságokkal kapcsolatban.
15. Az IPCR rugalmas és hasznos eszköznnek bizonyult a válság idején felmerülő azonnali kihívások kezeléséhez. Annak biztosítása érdekében, hogy a Tanács válságelhárítási mechanizmusa továbbra is megfeleljen a célnak, a Tanács 2022 júniusáig felülvizsgálja, hogy szükség van-e az IPCR javítására vagy megerősítésére, különösen az előrejelzés és a felkészültség területén, és ennek keretében figyelembe fogja venni az IPCR-nek a migrációs válság és a Covid19-világjárvány esetében történt aktiválásai során szerzett tapasztalatokat, csakúgy, mint a korábbi válságkezelési gyakorlatok alapján levont tanulságokat és a tagállami szintű idevágó tapasztalatokat, amelyeket figyelembe kell venni a Tanácsban folyó megbeszélések alkalmával. Ennek részét képezi annak megvizsgálása is, hogy – a tanácsi szabályokkal és eljárásokkal összhangban – miként lehetne jobban bevonni a nemzeti válságkezelési struktúrákat a folyamatokba.

16. A válságokkal szembeni reziliencia, valamint a válságokra való felkészültség és reagálás megerősítése érdekében a Tanács többek között:

A válságokkal szembeni rezilienciát illetően:

- elismeri a tényeken alapuló megközelítés alkalmazásának fontosságát az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélok 2022 végéig történő kidolgozása során, ugyanakkor figyelembe kell venni a rezilienciára vonatkozó meglévő nemzeti és nemzetközi keretrendszerekkel kapcsolatos legjobb gyakorlatokat és levont tanulságokat is;
- üdvözli a Bizottság által kifejlesztett reziliencia-eredménytáblákat, amelyeket a reziliencia nyomon követésének új és kiegészítő eszközeként a tagállamokkal együtt tovább kell finomítani;
- üdvözli az uniós polgári védelmi tudáshálózat 2021 decemberében történő elindítására irányuló szándékot, és felkéri a Bizottságot, hogy a tagállamokkal szorosan együttműködve vonja be az uniós polgári védelmi tudáshálózatot az uniós katasztrófavédelmi rezilienciacélokkal kapcsolatos munkába, a kockázatok felülvizsgálatába és a forgatókönyv-készítésbe;
- emlékeztet arra, hogy elő kell mozdítani a kritikus fontosságú szervezetek rezilienciájának, valamint a hálózati és információs rendszerek biztonságának növelése terén végzett munkát;
- hangsúlyozza, hogy gondoskodni kell az iparstratégiáról szóló bizottsági közleményben foglalt végrehajtásáról, mindenekelőtt az egységes piac rezilienciájának megerősítése és a függőségek kezelése révén;
- üdvözli a biztonságra és a védelemre vonatkozó ambiciózus és megvalósítható stratégiai iránytű létrehozására irányuló, folyamatban lévő erőfeszítéseket.

A válságokra való felkészültséget illetően:

- várakozással tekint a Bizottság éves felkészültségi jelentése elé, amelynek figyelembe kell vennie a nemzeti hatásköröket, és tartalmaznia kell a rendelkezésre álló kapacitásokra, eszközökre, készségekre és forgatókönyv-készítésre vonatkozó információkat; a jelentésnek adalékul kell szolgálnia a – többek között a határokon átnyúló vonatkozásokról folytatott – stratégiai szintű szakpolitikai vitákhoz;

- felszólít a felkészültségre és a gyakorlatokra vonatkozó különböző uniós politikák következetesebb végrehajtására, beleértve az IPCR keretében végrehajtott politikákat is;
- üdvözli az európai egészségügyi unió és az Egészségügyi Szükséghelyzet-felkészültségi és -reagálási Hatóság (HERA) létrehozására irányuló erőfeszítéseket, és felszólít a tagállamok által a HERA irányításában betöltött szerep megerősítésére, valamint az Unió és a WHO közötti együttműködésre;
- várakozással tekint az elé, hogy a Bizottságtól kézhez kapja a Tanács által 2020. október 23-án kért közlekedési vészhelyzeti tervet;
- üdvözli az élelmiszer-ellátás és az élelmezésbiztonság válság idején történő biztosítására irányuló, a Bizottság által benyújtott vészhelyzeti tervet;
- hangsúlyozza az uniós kiberbiztonsági válságkezelési keret továbbfejlesztésének és a nagyszabású kiberbiztonsági eseményekre és válságokra való hatékony uniós szintű reagálásnak a fontosságát.

A válságokra való reagálást illetően:

- javasolja, hogy folytatódjon a válsághárítás, valamint az általános politikai irányítás és koordináció területére vonatkozó tanácsi intézkedések javítására irányuló munka;
- üdvözli a Bizottság Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központjának (ERCC) azon szerepét, amelyet többek között a válságok széles körére való reagálás során a hatékony válság-előrejelzés és ágazatközi koordináció támogatásában, a más uniós válsághárítási eszközökkel folytatott koordinációban és az IPCR segítségével tölt be;

- nyugtázza a Bizottság által egyrészt az egységes piaci szükséghelyzeti eszközről szóló javaslattal kapcsolatban végzett munkát, amely javaslat célja a válságok egységes piacra gyakorolt negatív hatásainak mérséklése, másrészt a Schengeni határellenőrzési kódex esetleges felülvizsgálatával kapcsolatos munkát;
 - hangsúlyozza, hogy adott esetben fontos lehet a konzuli koordináció és együttműködés a válságok idején, és hogy le kell vonni a tanulságokat a Covid19-járványra és más válságokra való reagálásból, továbbá várakozással tekint az uniós konzuli védelemről szóló irányelv felülvizsgálatáról szóló 2022. évi bizottsági javaslat benyújtása elé.
17. A Tanács hangsúlyozza, hogy a jövőbeli válságok tekintetében meg kell erősíteni az uniós értékekkel és elvekkel összhangban folytatott együttműködést a – különösen az EU szomszédságában található – harmadik országokkal, valamint más nemzetközi szervezetekkel és partnerekkel.
18. A Tanács várakozással tekint az elé, hogy az Európai Tanács a decemberi ülésén számba vegye a válságkezeléssel és a válságokkal szembeni rezilienciával kapcsolatban végzett munkát.
-